

te wachten van een reglement van orde voor de gemeentelijke samenkomsten.

W. E. ENGELKES.

STEMMEN UIT ONZE KERKEN.

Geachte Redactie,

Verleden week las ik in uw nummer van 23 Juni i.l. (ik ben met de lectuur van onze bladen wat ter achter, ook al ten gevolge van de drukten der eerste verhoofmaanden), welnu in dat nummer las ik onder de rubriek „Zending en Evangelisatie”, een artikel „Minder juist”. Ik word daarin onderhanden genomen wegens overdrifting, tastbare onjuistheden, enz. Ik heb den redacteur J. D. W. reeds geschreven dat hij zich ditmaal erg vergist heeft, en het opschrift „Minder juist” zeer wel past op den inhoud van zijn artikel. Natuurlijk zal J. D. W. deze zaak wel recht zetten.

Mag ik de gelegenheid waarnemen om naar aanleiding van dat artikel iets in het midden te brengen?

1e. Het is mij, onjuist geoordeeld, dat onze teruggekeerde zendingsmensen te weinig van zich laten hooren. Ik meen, dat Dr Bakker gedurende zijn verlof vele gewaardeerde adviezen gegeven heeft, en zich meermalen heeft laten hooren. Hetzelfde geldt van Dr Merklijn, Dr v. Andel, Dr Offringa, die gedurende de laatste jaren in Holland zijn geweest. Het zou me niet moeilijk vallen, te bewijzen dat sommigen hunner te veel van zich hebben laten hooren.

2e. Een in onze kringen zeer geacht oud-zendingsarts zei me, toen ik met hem over mijn aamstaand verlof sprak: „onze in Holland terugkeerende zendingsmensen moesten bij aankomst in het vaderland eerst eens een medisch advies vragen over de wijze, hoe ze 't best hun verlofsjijd zullen doorbrengen”. Ik heb ze in Indië zien terugkeeren nog vermoed en afgemat van het werk, in Holland verricht. Het lijkt wel wat royaal, een heel jaar verlof te hebben, maar voor de meeste zendingsarbeiders is het heel erg noodig. En het is, op zijn zachtst gezegd, „minder juist”, hen uit hun tent te lokken. Men gunne hun de rust, en geloof dat het hun vaak eenige moeite kost, allerlei uitnodigingen om zendingsbijeenkomsten te leiden of het Woord te bedienen in vacante kerken, te moeten afwijzen. Trouwens als alles, wat bovengenoemde mannen in hun verlofsjijd met grooten ijver presteerden, onopgemerkt is gebleven, verwacht men niet dat van mij „de victorie beginnen zal”.

3e. Hierbij nog een meer persoonlijke uiting. Waarom — zoo vraag ik mij af — mag van mij niet geëischt worden, dat ik kennis neem van wat „De Heraut” en „De Reformatie” schrijven? Het antwoord op die vraag kan ik maar niet vinden. Acht J. D. W. dat we in Indië onze Hollandsche bladen niet kunnen begrijpen? Of dat we daar geen belangstelling hebben voor den strijd, in Holland gevoerd? Ik geloof, dat we allen in Indië ons naar vermogen op de hoogte stellen van wat de vooraanstaande bladen hier te zeggen hebben. Als we dat niet geregeld deden, zouden we voor de taak, die we ginds te verrichten hebben, zeer onvoldoende toegerust zijn.

Ik vermoed, dat J. D. W. zijn artikel wat al te haastig heeft opgesteld. Het is te begrijpen, want er valt hier zoo ontzaglijk veel te doen. Doch eenige voorzichtigheid zij hem beleeft aanbevolen.

Met dank voor de plaatsing.

Achtend,

Uw dw.

L. NETELENBOS,
Mission. Pred.

Heemstede, 13 Juli 1923.

N.B. Wat punt 1 en 2 betreft: Dr N. vocht tegen windmolens; uit mijn artikelje blijkt toch voldoende, dat ik met „teruggekeerde” zendelingen niet bedoelde zendelingen „met verlof”. Met zijn opmerkingen over deze laatste categorie van personen ga ik natuurlijk accoord.

En wat punt 3 aangaat: dr N. haalt uit deze opmerking, wat er niet in geleed is. Het schijnt mij toe, dat zijn vragen van een geprikkeldheid blijken geven, die mij er toe nopen het zwijgen erop toe te doen.

Voor de aanbeveling om voorzichtig te zijn, ben ik dankbaar; men kan nooit voorzichtig genoeg zijn.

Wel opmerkelijk, dat punt 4 ontbreekt, waarin dr N. eens op de zaak zelf, waar het om ging, moest zijn ingegaan!

J. D. W.

PERS-SCHOUW.

Een vraag aan een vriend.

Altijd origineel en dus frisch, schrijft Dr Sjabbé Datema in „De Wachter” aan zijn vriend Sufridus. Waar hij kritiek maakt op de voorgestelde liturgie, namelijk, dat de gemeente niet direct in de stemming is om schuld te belijden, zou ik hem echter willen vragen, of de gemeente dan wel dadelijk in de stemming is om een schuldbelijdenis te zingen, b.v. wanneer Dr Datema aan het begin van den dienst opgeeft: Ps. 130:1, en 2?

Nu is mijn vraag in allen ernst Sufridus: Zou men dan reeds de stemming, de heilige stemming, de mentaliteit (om eens een modewoord te gebruiken) mogen aanwezig achten, welke zoo noodig is om een woord te hooren als dit: Allen, die opricht berouw hebben over hun zonden en toevlucht nemen tot den eenigen Zaligmaker Jezus Christus, verkondig ik de vergeving der zonden in

gelijk onderwerp minder gelukkig noemen. Zij bewijzen de belangrijkheid van zulk een onderwerp in onzen veel-bewogen tijd, en leggen dit artikel als zijnde minder „actueel” spoedig ter zijde. Ik geloof, dat hier een misverstand in het spel is; de geheele bedoeling van mijn artikel is juist aan te toonen, dat het onderwerp wel degelijk van groote beteekenis is, ook en vooral in den tegenwoordigen tijd.

Ik vermoed, welke de bezwaren zijn, die tegen de keuze van mijn onderwerp zullen worden ingebracht. „De vorm”, wil men onder ons graag hooren, „is van weinig beteekenis; het komt aan op den inhoud.” God ziet het hart aan; Hij hecht weinig waarde aan den uiterlijken vorm. Ook de Zoon des menschen had geen uiterlijke gedaante of heerlijkheid. Heeft Hij niet Zijn banvonnig geslingerd tegen de schoon-gepleisterde graven, — tegen hen, die het buitenste van den drinkbeker reinigden en van binnen waren vol venijn?

Ik spreek dit alles niet tegen, maar heb toch ernstige bedenkingen tegen dergelijke argumenten, zooals straks nog nader zal blijken.

Ik wilde eerst den kring wat wijder trekken, en ter inleiding iets zeggen over de „vormen” in het dagelijksch en maatschappelijk leven; straks gaan wij dan den cirkel weer vernauwen, en keeren wij terug tot ons onderwerp.

Wij spreken in het dagelijksch leven van omgangsvormen. Deze vormen zijn onmisbaar, en zijn er zelfs voor hem, die ze totaal negeert; want ook hij moet omgaan met menschen, en doet dat in zekere vormen, hoe primitief en ongecultiveerd deze overigens ook zijn mogen!

De vorm is dus onmisbare voorwaarde voor samenleving. Ja, in nog algemeener en in wijsgeerigen zin gesproken is de vorm voorwaarde voor alle werkelijkheid. Al wat in de werkelijkheid is, heeft een vorm; inhoud, materie op zichzelf zonder vorm of gestalte is voor ons iets ondenkbars. Voor een wijsgeer als Aristoteles was dan ook de ware werkelijkheid te zoeken in den zuiveren vorm, in God, terwijl de materie op zichzelf alle „mogelijkheden” in zich bevatte, die daar in verwezenlijkt werden door inwerking van den vorm.

Dit is een echt Grieksche gedachte. De Grieken, die naar schoonheid smachtenden, hadden open oog voor den schoonen vorm; zij hebben dezen vorm tot op 't hoogst gecultiveerd in de heerlijke zuiverheid van hun beeldhouwkunst.

Al onze uitingen in woorden, gebaren of daden laten zich onmiddellijk omvatten en grijpen door den vorm, die zelfs de eerste voorwaarde is voor elke uiting. Alles wat wij buiten ons plaatsen, zien wij onmiddellijk in een bepaalden vorm buiten ons; en een plan, dat, zooals wij ons plegen uit te drukken, nog geen vasten „vorm” gekregen heeft, is nog voor geen verwezenlijking vatbaar.

Nu is het de vraag, of deze vorm van zóó weinig beteekenis is, dat wij hem mogen verwaarloozen. Mogen wij, wanneer wij ons uiten in den vorm van het woord, woord- en zin-vorm verwaarloozen, bijv. door slordige uitspraak of door onordelijken „rammelenden” zinsbouw? Ik geloof het niet, al was het alleen maar om het feit, dat al zulke ongerechtigheden zich wreken. Iemand, die slordig spreekt, heeft geen macht over zijn gehoor, — zal het niet tot enthousiasme bewegen voor zijn denkbeelden, — en wat 't allergerste is, hij geeft aanleiding tot misverstand, waarvan de gevolgen niet te overzien zijn.

Zoo wreket zich het opzettelijk verwaarloozen van den vorm.

Ik kom al dichter bij. Wij hebben onze „omgangsvormen”; schrikken wij niet van het woord! Hebben wij die te verwaarloozen?

Geheel negeeren kunnen wij ze niet, zooals we reeds zagen. Als ze er dan moeten zijn, is er dan niet alle aanleiding om voor zoo iets noodzakelijks een meer dan voorbijgaande belangstelling te toonen?

Juist het innig verband tusschen vorm en inhoud, moet ons tot nadenken stemmen. Voor velen is dit verband te loor gegaan, en ik geloof, dat het hieraan te wijten is, dat de vorm al meer in sommige kringen zijn beteekenis ging verliezen en ten slotte als geheel bijkomstig beschouwd werd.

Ook waar het de omgangsvormen betreft spreekt het feit alleen, dat het noodig is boeken daarover het licht te doen zien, voor zichzelf. Het wijst er op, dat er is „something rotten” in onze beschaving.

Trouwens het woord „beschaving” alleen reeds is een hoogst oppervlakkig weinig-zeggend woord. Hoeveel meer diepgang heeft een Latijnsch woord als „erudite”; uit het ruwe uithalen, ontbolsteren! Vergelijk daarmee nu ons slappe woord „beschaven”; met de schaaft ergens over heen gaan, blijkbaar om de „ruwe kantjes” er af te slijpen!

Hier is zoek geraakt het besef, dat ware bescha-

ving niet van buiten af haar beslag krijgt, maar van binnen uit moet groeien! Al wat leeft groeit van binnen uit, maar een dood stuk hout wordt van buiten af met de schaaft bewerkt!

Deze verkeerde opvatting, die in het leelijke woord „beschaving” reeds aan den dag treedt, is nu de oorzaak van de geringschaffing van allen uiterlijken vorm. Beschouwt men de omgangsvormen als zinledige mooi-doenerij, dan zouden ze ook inderdaad uit den boeze zijn.

Worden ze van buiten af den mensch opgeplakt en aangeleerd, dan is het zoo iets onwaarsachtigs, dat we hoe eer hoe liever onze samenleving van dit kwaad dienen te bevrijden.

Het slaat er echter anders mee.

Ware „beschaving” uit zich spontaan in den „goeden vorm”. Deze echte „beschaving” is niet afhankelijk van rijkdom of andere uiterlijke omstandigheden (hoewel deze zeer zeker kunnen meewerken, maar uitsluitend dan, wanneer de aanleg aanwezig is), maar is iets geheel innerlijks.

Natuurlijk kan deze aanleg ontwikkeld en tot ontplooiing gebracht worden, maar de mogelijkheid moet in elk geval aanwezig zijn. Hoe vaak zien we immers, dat menschen, die ruimschoots in de gelegenheid waren zich te ontwikkelen tot waarlijk-beschaafde menschen, het niet verder gebracht hebben dan tot een zekere oppervlakkige moeizaam-veroverde welgemanierdheid, waarvan de onwaardigheid en schamelheid onmiddellijk in het oog valt, — terwijl men in een omgeving, waar men zoo iets allerminst verwachtte, vaak getroffen wordt door een wellevendheid, die in haar ongekunsteldheid en spontaniteit des te aantrekkelijker is.

Met deze geheele uitweiding bedoelde ik dus dit: de „vormen” ook in den omgang van menschen onderling zijn niet van onwaarde, maar hebben wel degelijk een dieper beteekenis.

Evenals de kleeding, wanneer ze niet al te onpersoonlijk is, eenige aanwijzing kan geven omtrent het karakter van den mensch, die ze draagt, zijn de goede vormen (voorzoover ze tenminste zinvol zijn, en geen willekeurige bepalingen) de uiterlijke kenteekenen van innerlijke beschaving.

Is het nu in het maatschappelijk leven, waar we alleen maar met menschen te maken hebben, ongewenscht en uit praktisch oogpunt gezien bovendien nog nadeelig den „goeden vorm” te verwaarloozen, hoeveel te meer geldt dit in ons kerkelijk leven, waar we behalve met menschen, ook nog met God te doen hebben!

Heel veel van wat wij zooeven zeiden, kan regelrecht toegepast worden op ons kerkelijk leven; zelfs is de vorm op dit terrein van nog dieper beteekenis!

Realiseeren wij ons, wat het samenzijn der gemeente in haar openbaren eeredienst beteekent. Hier is het geen ontmoeten van menschen onderling, maar een ontmoeting van God en de gemeente! Ik geloof, dat het noodig is hierop allen nadruk te leggen, omdat onze godsdienst oefeningen wel eens den indruk geven, dat dit besef aan het kwijnen is. Men schijnt om allerlei bijkomstige redenen samen te komen, bijv. om een „goed spreker” te hooren.

Ik concludeer dat hiernit: het valt mij op, dat allerlei gewoonten, die in een vergaderlokaal op haar plaats zijn, op brutale wijze onze kerken zijn binnengedrongen. Ik zal maar een paar dingen noemen: de lijst is lang niet volledig, en kan zonder veel moeite nog aangevuld worden.

Vóór den dienst nemen wij de gelegenheid te baat den tijd te korten met hinderlijk praten, waarbij men dikwijls anderen in zijn onmiddellijke nabijheid stoort in hun gebed. Zelfs wanneer de dienst begonnen is, probeeren wij nog wel eens, als wij de kans schoon zien, onzen buurman iets in het oor te fluisteren. Het hinderlijk beweeg en de rumoerigheid vermindert eerst, naarmate het den predikant gelukt zijn gehoor te „boeien”. Gelukt dit niet, dan worden houdingen aangenomen, die minder aesthetisch zijn naarmate ze „gemakkelijker” zijn!

Hoe geheel anders zou het zijn, wanneer we eens werkelijk allen te zamen leefden in het besef van Gods tegenwoordigheid, die beloofd heeft in het midden te zijn, waar men in Zijn Naam vergaderd is.

Wij weten wel eens geen raad met ons „figuur”; wanneer wij ons in het dagelijksch leven moeten bewegen in kringen, die de onze niet zijn, maar wij weten wel raad wanneer wij ons moeten stellen voor Gods aangezicht.

Waar is ook hier het geneesmiddel te zoeken? Ook hier weer mogen wij geen vormen van buiten aan ons kerkelijk samenzijn opleggen, maar zij moeten spontaan geboren worden!

Zoo min als men in het maatschappelijk leven gehaat is met het boek voor „goede vormen en beschaafde manieren”, evenmin is hier heil

Onder de betere
fabrikaten
behoort

HET HOFBERG-ORGEL

door zijn hoogte
muzikale eigenschappen
tot den eersten rang.

Firma A. DE ZEEUW (N. G. Klijn)
Rosestraat 42a - Rotterdam

den naam des Vaders en des Zoons en des H. Geestes, Amen. Sufridus, gelukkig de menschen, die dit woord, en zult woord mogen verstaan. Zalig de zondaars, die dit gelooven en amen zeggen op deze verklaring. Die gaan met den tollenaar dankbaar en gerechtvaardigd en over-dankbaar naar huis. Maar, moet dit woord worden gesproken 10 minuten na de opening van den dienst? Is er dan reeds die gewijde stemming, dat geestelijk oor om te hooren? Wij spreken elken Zondag en in iedere proek van de vergeving der zonden. Als wij de waarheid toepasselijk verklaren en naar Zondag 31 de sleutels des Hemels gebruiken, wordt altoos aan den berouwhebbenden zondaar verzekering gedaan van de vergeving der zonden en van de grootheid der genade des Heeren. Waarom moet dit nu aan het begin worden geplaatst? Kan met reden worden verwacht, dat de ziel dan reeds gestemd is om zoo heerlijk en vertroostend woord te vernemen? Zou het maar niet beter zijn, Sufridus, om na het lezen maar een passend psalmvers te zingen vóór we ons vereenigen in den gebede?

B. W.

BOEKBESPREKING.

„Zilver op Oranje.“ Gedenkboekje bij het zilveren regeringsfeest van H. M. de Koningin door G. G. van As (Inspecteur van het Lager Onderwijs) met een woord vooraf van Zijne Excellentie Minister Dr. J. Th. de Visser, 's Gravenhage, D. A. Daamen, 1923.

*Schreef den titel volledig af, want die geeft reeds inleiding genoeg.

Keuring in vorm en afwerking.
Inzonderheid bestemd voor de schooljeugd.

„De klokken luiden.“ Door J. C. de Koning. Teekeningen van Isings. Rijswijk (Z.-H.), H. I. Spruyt.

De Koning is in volle feeststemming. Hij laat de klokken der voornamste momenten uit onze historie uitbeieren. Het langst luiden zij over onze Koningin. De illustraties overtreffen die van de beide vorige boekjes.

HEPP.

CORRESPONDENTIE.

De H. C. v. d. B. te Z. Uw ingezonden stuk bereikte mij te laat om nog vóór het samenkomen van de Generale Synode te worden geplaatst. Anders ware voor u een uitzondering op den redactioneelen regel gemaakt om in onze zomereditie geen „Stemmen“ op te nemen.

Eindredacteur.

KERKNIEUWS.

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweemaal te:

Grijpkerke (Z.): J. Gootjes te Saawoude en H. van der Zanden te Wapenveld.
Kommersl.: cand. H. van den Elskamp te Kampen en S. van der Wal te Minnertsga.
Middelburg: J. J. Miedema te Groningen (B) en J. C. Rullmann te Utrecht.
Lithuizen: H. de Bruijn te Nieuwendijk en Dr. C. J. Gostinga te Oosthem.
Vlaardingen: D. J. Couvée te Meppel en Dr. E. D. Kraan te Zuilen.

Beroepen te:

Boornbergum: cand. H. van den Elskamp te Kampen.
Brouwerhaven: cand. H. van den Elskamp te Kampen.
Hoek (Z.): cand. S. E. Wesboek te Winsum.
Jutrop-Hommerts: cand. J. Schelhaas te Hoogeveen.
Nederhorst den Berg: cand. J. Schelhaas Jzn. te Hoogeveen.
Ooltgensplaat: A. B. W. M. Kok te Wommels.
Schiedwolde: K. van der Veen te Vreeswijk.
Silvolde-Gendringen: M. M. Horjus te Hendrik-Ido-Ambacht.
Stad-aan't Haringvliet: B. W. de Graaf te Rilland-Bath.
Lithuizen: H. de Bruijn te Nieuwendijk (N.-B.).
Vrouwepolder en Gapinge: cand. D. Ringnalda Jr. te Den Haag.
Wons: cand. H. Strating te Zwartsluis.

Aangenomen naar:

Bergum: J. Tonkens te Luttjehat.
Lemmen: cand. D. Ringnalda Jr. te Den Haag.

Bedankt voor:

Bierum: D. Scheele te Geesteren-Gelselaar.
Brille-Tinte: Giessen-Oud en Nieuwkerk, Grambergen, Haastrecht, Heinkenszand, Moordijk, Oosterend-Hijdaard, Tholen, en Vrouwepolder-Gapinge: cand. D. Ringnalda Jr. te Den Haag.
Vlaardingen: G. R. Knijper te Haarlem.
Westergoost: J. H. Kuiper te Winsum.

Intrede te:

Westange-Sauwerd: D. van der Meulen, Tekst 1 Cor. 1:22-24.

Jubiläum: Dr. K. Bakker te Luiten vierde deze week zijn zilveren ambtsjubileum.

— Dr. C. Zwaant, een, miss. pred. van Amsterdam, dans te Den Heider, vierde deze week zijn 25-jarig ambtsjubileum.

— Dr. J. P. Klaarhamer te Boksum vierde deze week zijn zilveren ambtsjubileum.

Overleden: Te Kampen is op 75-jarigen leeftijd overleden Dr. J. G. M. Westerbeek van Ruten, om-pred. van Tienhoven.

Men verzoekt ons te willen mededeelen, dat de heer J. Holwerda te Marrum door de classis Hallum niet is beroepen geseid bij de Geref. Kerken, doch hem is toegestaan binnen de classis te proponeeren (naar art. 8 D.K.O.).

Cand. M. J. de Vries te Tzum wil gaarne voor de kerken optreden en een beroep in overweging nemen.

CHR. GEREFORMEERDE KERK.

Beroepen te:

Bussum: G. Wisse te Arnhem.

Bedankt voor:

Maarsse: H. Biemna te Groningen.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Emeritaat: De classis Giesendam verleende met ingang van 1 September a.s. eervol emeritaat aan Dr. G. van Reenen te Werkendam.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Arnhem: P. Zanft te Delft.
Baarn: A. Adriani, om-pred. te Utrecht en I. Kieris te Lunteren.
Hemelum: H. Marra te Gaast.
Wierden (toez.): J. H. van der Wal te Papendrecht.

Bedankt voor:

Wapenveld (toez.): H. A. de Geus te Veenendaal.

Afscheid van:

Kolderveen: R. ten Kate, Tekst 1 Petr. 1:23.

Intrede te:

Poederogen: A. Prins, Tekst Matth. 3:1, 2.
Veenhuizen: Dr. Habbeek, Tekst Rom. 15:29, 30.
Zevenbergen: H. W. J. C. Hunselaar, Tekst Coloss. 4:3.

Jubiläum: Dr. P. J. Roscam Abbing Jr. te Amsterdam vierde deze week zijn 25-jarig ambtsjubileum.

Overleden: In den ouderdom van 80 jaren is te 's-Gravenhage overleden Dr. J. A. P. v. d. Meer van Kuffeler, om-pred. van Moordrecht.

Is verschenen:

ONZE JUBILEERENDE KONINGIN

TER HERINNERING AAN HET ZILVEREN REGERINGSJUBILEUM VAN KONINGIN WILHELMINA VOOR DE NEDERLANDSCHE JEUGD BEWERKT

DOOR J. LENS

Hoofd-eener Chr. School te 's-Gravenhage

Rijk geïllustreerd naar foto's en portretten

112 blz. groot 8° formaat in fraai drie-kleurendruk omslag
Prijs f0.75; 25 exx. f0.55; 50 exx. f0.50; 100 exx. f0.45; 250 exx. f0.42; 500 exx. f0.40 per exempl.

Schoolbesturen, Feestcommissies, Zondagsscholen enz. gelieven present-ex. aan te vragen.

GOES

OOSTERBAAN & LE COINTRE

Bij J. H. KOK te Kampen verschenen heden:

KERK EN BIOSCOOP

DOOR

H. J. v. d. MUNNIK

Prijs 25 cent.

Voor verspreiding bij 25 ex. 30 ct., bij 50 ex. 15 ct., bij 100 of meer ex. 12½ ct.

De Intellectueelen en het Christendom

DOOR

Dr. P. BARD.

Uit het Duitsch bewerkt.
Prijs 90 cent.

Bij J. H. KOK te Kampen verschenen heden:

Handboek voor de Heilige Geschiedenis

DOOR

Dr. P. A. E. Sillevius Smit, in leven Hoogleraar aan de Vrije Universiteit.

TWEDE DEEL

(HET NIEUWE TESTAMENT)

Tweede druk

Prijscompl. in 2 dln. f4.50.

Oeb. in 2 stempl. f5.75.

Dit uitnemende werk is voor allen, die de Bijbelsche Geschiedenis willen bestudeeren EEN ONMISMAAR HANDBOEK.

GEEN ADVERTENTIE

in „DE REFORMATIE“ blijft zonder resultaat, omdat zij door DUIZENDEN wordt gelezen!!

MEDEDEELING

aan mijn geachte clientèle in Holland.

dat vanaf 1 Juli 1923 GEEN rembours-zendingen meer kunnen worden uitgevoerd, maar remise aan de order dient vooraf te gaan.

De prijs van een kistje, inhoudende 7 pond fijne aromatische Broken Orange Pekoe Thee, bedraagt franco Holland f7.50.

De Administrateur van „Boedjong Asih“ Soekaboemi - Java, F. J. C. BOODE.

N.V. „REFORM“ - GRONINGEN

Dir.: E. BOERMA

Heerestraat 62 - Telef. 755.

Dames- en Heerenkleeding naar Maat.

RITMEESTER
JE FINESTE
8 CENTS
ZANDBLAD
SUMATRA
SINGAPORE
FABRIKANT: N.Y. GEBR. SCHUPPEN
VERZENDT: WATKINSON

Nieuwe Bijbelvertaling met korte verklaring

Bij J. H. KOK te Kampen verschenen heden:

DEPROFEETJEREMIA

HOOFDSTUK 1-24

OPNIEUW UIT DEN GROND-
TEKST VERTAALD EN VER-
KLAARD DOOR

Dr. G. Ch. AALDERS
Hoogl. a. d. Vrije Univ.

Octavo formaat - 266 pag.
Prijs in stapel. band f 3.75

Vroeger verschenen reeds in deze hoogst belangrijke uitgave:

Prof. Dr. J. RIDDERBOS, DE PROFEET JEREMIA, Eerste Deel, Hoofdst. 1-39. Prijs gebonden f3.90.

Prof. Dr. S. GREIJNDANUS, DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS AAN DE GALATEN. Prijs geb. f 2.25.

Prof. Dr. F. W. GROSHUDE, DE BRIEF AAN DE HERBEN. Prijs geb. f 2.50.

Prof. Dr. A. NOORDTJUI, DE PSALMES, Eerste Deel. Psalm 1-70. Prijs geb. f 2.50.

PREEKBOEKJES

prima kwaliteit, 24 bladz. dik met omslag en etiket, naar verkiezing met 24 of 28 lijnen.

Prijs per 100 stuks
fr. per post f 6.90.

E. P. F. GERMS - DOESBURG.

GLAS IN LOOD.

Geschilderd en gebrand Glas.

J. BROERE - ROTTERDAM

Opgericht 1896

DIJKSTRAAT 115 - 117 - 119

Telefoon 2407.

Plaatst uw Familie-Advertentie in „De Reformatie“.

JUBILEUMFEESTEN.

Aan FEESTCOMMISSIES, BUURTVER-
EENIGINGEN, ZANGVEREENIGINGEN e. d.
leveren wij in keurige uitvoering, tegen
billijke prijzen.

FEESTPROGRAMMA'S
FEESTLIEDEREN
AANPLAKBILJETTEN

en alle DRUKWERKEN voor de komende
Oranje-feesten.

OOSTERBAAN & LE COINTRE, GOES

TELEFOON No. 58.

IN ELK HUIS EEN ORGEL!

GANZEVOORT'S ORGELHANDEL - ZWOLLE

heeft steeds in voorraad een groote keuze
AMERIKAANSCH EN DUITSCHE ORGELS

Rullen - Verhuur - Reparaties - Termijnbetaling

VERSCHENEN:

ORANJEDAG

Lied ter gelegenheid van het Zilveren Regeringsjubileum
van Koningin Wilhelmina.

Woorden van J. LENS, muziek (driestemmig) van F. G. MEIJER.
Verkrijgbaar zoowel in noten- als
cijferschrift, op stevig Oranjepapier.

Prijs: 25 exx. f1.25; 50 exx. f2.—; 100 exx. f3.50;
300 exx. f8.—; 500 exx. f12.50.

GOES.

OOSTERBAAN & LE COINTRE.

N.V. GEBR. VAN LEEUWEN'S WOLINDUSTRIE

Fabrieken van

Sajetten, Gebreide Goederen,

Wollen Stoffen

Fabrieken te

VEENENDAAL en ARNHEM

Hoofdkantoor VEENENDAAL

600 ARBEIDERS

Specialiteit

Hollandia Wol - Sterke School-

kousen - Wollen- en Katoenen

Seriekousen

Medewe
C. Bre
Da J.
Dr J.
Ds J.

Prof. Dr

INHOUD: Ker
nummer; Bi
rude Synode
IL - Pers

Toen de
len zij wel
de benamin
ringen te ho
Utrecht. En
lijk geven z
Toch is h
gevallen. St
En daarteege
vemaakt. Ni
titie-vervee
Grijs is
stedemaagd
er geen bel
ven. Zij ke
steinach no
Zeker, ge
ken van la
Vele smal
een stad zie
nog niet ve
verdediging
naast rezen
gieken voot
tectonisch-s
speelt daar
groeien par
Utrecht in
grijs en
weinig.

Meer, als
Het vere
wikkeld is,
algemeen
regel de v
De typee
byeenkomst
waarmee hij
tig gevonde
Natuurlijk
mee niet v
meerde Jern
Zulk een
doeling van
Het zou
ouze Synod
Anders z
in aanmerk

Naar goe
geleid door
De voorzi
iemand an
zijn, indien
Synode op
mogelijk ver
verbindings-
mende Syn
door en de
oogenblik
dat hij die
derheid der
Zoo ging
vroomlijk-
den, Dr J.
de vorige
den bijstoe
Hij achtte
den, dat z